

Central barn- och elevhälsoplan

Innehållsförteckning

1. Central barn- och elevhälsoplan Svalövs Kommun.....	3
1.1 Syfte	3
1.2 Elevhälsans organisation.....	3
1.3 Elevhälsans uppdrag	3
1.4 Elevhälsans arbete	3
1.4.1 Elevhälsans arbete på central nivå	4
1.4.2 Elevhälsans arbete på skolnivå	4
1.4.3 Elevhälsans arbete på förskolenivå	4
1.5 Styrning av elevhälsan	4
1.6 Arbetsgång CEH	5
1.7 Hälsöfrämjande och förebyggande.....	5
1.8 Kvalitetssäkring av elevhälsan	5
1.9 En samlad elevhälsa.....	6
1.9.1 Elevhälsans medicinska insats	6
1.9.2 Elevhälsans psykosociala insats	6
1.9.3 Elevhälsans psykologiska insats	6
1.9.4 Elevhälsans specialpedagogiska insats	7
1.9.5 Elevhälsans logopediska insats	7
1.9.6 Mobila språkteamet.....	7
2. Samverkan	7
2.1 Samverkan med barnhälsovården, familjecentralen Guldkornet	8
2.2 Samverkan med övriga hälso- och sjukvården	8
2.3 Samverkan med socialtjänsten	8
3. Barn- och elevteam	8
3.1 Satsning på att motverka psykisk ohälsa	9
4. Sekretess.....	9
4.1 Sekretess inom skolan	9
4.2 Sekretess inom förskolan.....	9
4.3 Elevhälsans dokumentation och sekretess.....	9
5. Närvaro/Frånvaro	9
5. Länk- och litteraturtips för vidare läsning.....	11

1. Central barn- och elevhälsoplan Svalövs Kommun

En central barn- och elevhälsoplan ska utgöra en grund för barn- och elevhälsoarbetet i de kommunala för- och grundskolorna i kommunen, den ska skapa en samsyn på vad elevhälsa är och hur elevhälsan ska fungera. Den ska vara ett stöd och vägledning för rektorer i deras uppdrag och i arbetet med att skapa en lokal barn- och elevhälsoplan på enheterna. Varje skola i Svalövs kommun har ett lokalt elevhälsoteam (EHT). Kontakt till elevhälsoteamen, EHT, sker via respektive skola. Därutöver finns Centrala (CEH) vars insatser riktas mot samtliga kommunala förskolor och grundskolor samt några fristående förskolor. CEH samverkar med bland annat barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänst och barnhabilitering.

1.1 Syfte

Syftet med barn- och elevhälsoplanen är att:

- skapa en samsyn och en gemensam förståelse för barn- och elevhälsa
- skapa en gemensam grund för likvärdighet
- säkerställa att barn/elever får det stöd de har rätt till genom att alltid sätta barnets/elevens behov och rättigheter i centrum.
- tydliggöra vikten av en god samverkan med vårdnadshavare i samband med barn- och elevhälsoarbetet i kommunen.

1.2 Elevhälsans organisation

Verksamhetschefen för Centrala elevhälsan (CEH) har, förutom ett personalansvar, ett övergripande ansvar för verksamheten och samordning av insatserna. Verksamhetschefen har dessutom det övergripande medicinska ansvaret.

Rektor för grundskolan/grundsärskolan är ansvarig för elevhälsoarbetet och för elevhälsoteamen (EHT) inom respektive verksamhet och ska se till att elevers behov av stöd uppmärksammas och tillgodoses. Elevhälsoteamet träffas regelbundet.

Rektor för förskolan ansvarar för att utarbeta rutiner för barnhälsoarbetet och ska se till att barns behov av stöd uppmärksammas och tillgodoses inom respektive verksamhet.

1.3 Elevhälsans uppdrag¹

Det ingår i elevhälsans generellt riktade arbete att

- främja elevens lärande, utveckling och hälsa
- förebygga ohälsa och inlärningssvårigheter
- bidra till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa.

Det ingår i elevhälsans individuellt riktade arbete att

- bidra med att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa
- uppmärksamma och på rektors uppdrag utreda orsaker till inlärningsproblem
- uppmärksamma och utreda orsaker till ohälsa
- bidra med åtgärder och anpassning för varje enskild elev i behov av särskilt stöd.

1.4 Elevhälsans arbete

Elevhälsans personal arbetar utifrån ett barn-/elevperspektiv och arbetet ska vara hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande. Arbetet ska bedrivas på tre nivåer – organisation, grupp och individ.

- Hälsofrämjande arbete syftar till att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.
Exempel på hälsofrämjande arbete: Elevhälsan kan delta aktivt i arbetet med att kvalitetssäkra förskolan/skolans värdegrundsarbete samt handleda pedagogerna.
- Förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa.
Exempel på förebyggande arbete: Elevhälsan kan ta fram övergripande rutiner för tidig upptäckt av elever som behöver stöd i skolarbetet alternativt barn i behov av stöd i förskolan. Elevhälsan kan medverka vid policyarbete mot psykisk ohälsa samt mot alkohol, narkotika, doping och tobak.

¹ Prop. 2009/1:165, 2 kap. 25 § skollagen samt 3 kap. 8 § skollagen

- Åtgärdande arbete är insatser för att hantera problem och situationer som har uppstått i en organisation, i en grupp eller hos en individ.
Exempel på åtgärdande arbete: Skolsköterskan, skolpsykologen och skolkuratoren kan ha olika typer av stödjande samtal med enskilda elever under en begränsad tid.

1.4.1 Elevhälsans arbete på central nivå

Centrala elevhälsan (CEH) arbetar, precis som den lokala elevhälsan, hälsofrämjande och förebyggande samt uppmärksammar barns/elevs behov för att möjliggöra att eleverna ska nå målen för respektive verksamhet. Hit vänder sig enheterna när deras egna anpassningar och åtgärder inte är tillräckliga eller om man behöver stöd i det förebyggande arbetet. CEH erbjuder bland annat handledning (individ, grupp eller enhet), utbildning, utredning och observationer. De olika professionerna i teamet samarbetar för att belysa frågeställningar utifrån sin yrkesspecifika kunskap för att få en så bred bild som möjligt. Teamet diskuterar, analyserar och granskar ärenden samt ger förslag på åtgärder som gynnar barnet/elevens i sin utveckling. I enlighet med barnkonventionen arbetar CEH utifrån att alltid sätta barnets/elevens behov och rättigheter i centrum.

1.4.2 Elevhälsans arbete på skolnivå

Elevhälsoteamet (EHT) arbetar hälsofrämjande och förebyggande samt uppmärksammar elevs behov för att möjliggöra att eleverna ska nå kunskapsmålen. I den lokala elevhälsoplanen finns strukturer för EHT:s arbete. De olika professionerna samarbetar och belyser frågeställningar utifrån sin yrkesspecifika kunskap för att få en så bred bild som möjligt. Teamet diskuterar, analyserar och granskar åtgärder samt ger förslag på åtgärder som gynnar eleven i sin utveckling. Rektor är den som enligt Skollagen (2010:800) beslutar om vilka åtgärder som ska verkställas. Alla beslut som fattas ska dokumenteras. Dessa ska också följas upp och anpassas för bästa möjliga utveckling, behov och rättigheter för eleven.

1.4.3 Elevhälsans arbete på förskolenivå

Skollagens krav på elevhälsa gäller inte förskolan men Svalövs kommun har valt att även förskolan ska ingå i kommunens barn- och elevhälsoarbete. Det medicinska ansvaret för barn i förskolan ligger kvar hos barnhälsovårdsmottagningarna. I skollagen står tydligt att rektor ska ta ansvar för att barn i behov av särskilt stöd ska få det stöd behovet kräver. Den centrala elevhälsan har därför avsatt resurser för språkutveckling, specialpedagogiska och psykologiska insatser för att möta detta krav.

1.5 Styrning av elevhälsan

Elevhälsans verksamhet styrs nationellt, bland annat genom att Skolverket och Socialstyrelsen publicerar föreskrifter. Staten utövar styrning genom tillsyn och inspektion. Elevhälsan omfattas av flera regelverk som huvudmän, rektorer, verksamhetschefer och elevhälsans personal behöver förhålla sig till. Förutom skollagen och övriga styrdokument för skolan ska de som arbetar med elevhälsofrågor bland annat beakta hälso- och sjukvårdslagen (1982:768), patientsäkerhetslagen (2010:659), patientlagen (2014:821), patientdatalagen (2008:355), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), personuppgiftslagen (1998:204), förvaltningslagen (1986:223), socialtjänstlagen (2001:453) och arbetsmiljölagen (1977:1160)

Skolhuvudmannens ansvar:

- Genomföra verksamheten på ett sådant sätt att de nationella målen uppnås, till exempel om elevhälsans organisation, placering och anställningsvillkor för de anställda inom elevhälsan.
- Verksamheten har en adekvat kompetensförsörjning och erbjuda kompetensutveckling.
- Skriva avtal vid entreprenad och samverka med andra huvudmän
- Det finns lokaler och utrustning som behövs

Rektors ansvar:

- Utforma elevhälsans verksamhet så att eleverna får det stöd och den hjälp de behöver samt verka för att utveckla elevhälsan utifrån de behov som uppstår.
- Upprätta kontakter mellan skola och hem om det uppstår problem eller svårigheter för eleven i skolan.
- Anpassa resursfördelningen och stödåtgärderna till lärarnas värdering av elevernas utveckling.
- Integrera ämnesövergripande kunskapsområden exempelvis jämställdhet, sex- och samlevnad samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger.

Vårdgivarens (kommunens) ansvar:

- Se till att ledningen av hälso- och sjukvården är organiserad så att den tillgodoser hög patientsäkerhet
- Att det finns en verksamhetschef som svarar för elevhälsans hälso- och sjukvårdsverksamhet.
- Anmäla verksamhetschef och anmälningsansvariga enligt 3 kap 5§ patientsäkerhetslagen till vårdgivarregistret hos Inspektionen för vård och omsorg.
- Dokumentera hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten samt upprätta en årlig patientsäkerhetsberättelse.
- Systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten i hälso- och sjukvårdsverksamheten inom elevhälsan.
- Utöva egenkontroll
- Säkra att verksamhetens kvalitet dokumenteras
- Att det finns processer och rutiner för att säkerställa en god kvalitet
- Vidta åtgärder för våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld

Verksamhetschefens ansvar:

- Säkerställa patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses.
- Fastställa rutiner för de remisser som ska användas
- Se till att det finns rutiner för hantering av smittförande avfall och användning av medicintekniska produkter.
- Att medicintekniska produkter som förskrivits, utlämnats eller tillförts en patient kan spåras.
- Att någon närstående omedelbart underrättas när en patient avlider eller patients tillstånd allvarligt försämras.
- För den löpande verksamheten och upprätthålla och bevaka att elevhälsan tillgodoser hög patientsäkerhet.
- Fördelning av arbetsuppgifter mellan personalen
- Bemanningsfrågor och journalföringsrutiner

1.6 Arbetsgång CEH

För att komma i kontakt med CEH fyller man i en ansökan (finns på schoolsoft²) som skickas till teamet. När teamet fått in ansökan bearbetas denna i teamet och därefter beslutas vilken/vilka profession/professioner som är mest lämplig/a att påbörja uppdraget. Därefter tar denna person kontakt med uppdragsgivaren senast två veckor efter att ansökan inkommit.

1.7 Hälsöfrämjande och förebyggande

Hälsöfrämjande elevhälsoarbete bedrivs på såväl organisations- som grupp- och individnivå. Elevhälsans insatser kan bidra till att belysa företeelser och strukturer som främjar barnens/elevernas utveckling mot utbildningens mål eller omvänt sådant som kan utgöra hälsorisker och/eller hinder. Elevhälsan har ett ansvar för att undanröja hinder för varje enskilt barns/elevs lärande och utveckling. De generella insatserna kan handla om arbete med barns/elevs arbetsmiljö, skolans värdegrund, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet, sex- och samlevnadsundervisning med mera. Målet med de förebyggande insatserna är att styra bort riskfaktorer från individen eller minska deras inflytande och samtidigt stärka skyddsfaktorerna. Planeringen av förebyggande insatser utgår från vetenskap och beprövad erfarenhet kring vad som orsakar upplevd ohälsa samt om miljöfaktorer som kan leda till ohälsa eller problem med att nå utbildningens mål. Arbete utgår från den lokala enhetens behov och kvalitetsarbete och planeras gemensamt i EHT. Elevhälsan har en viktig roll avseende att handleda och utbilda arbetslag för att öka deras förmåga att reflektera och agera kring elevgrupper, enskilda barn/elever, gemensamma normer och läroprocesser. Även elevhälsans arbete för att utveckla goda relationer mellan hem och förskola/skola är en del i det förebyggande arbetet.

1.8 Kvalitetssäkring av elevhälsan

Rektor är ytterst ansvarig för förskolan/skolans systematiska kvalitetsarbete. Att kontinuerligt

² Det finns två versioner, en för grundskola/grundsärskola samt en för förskola.

och systematiskt följa upp barn- och elevhälsans arbete är ett led i att ständigt utveckla skolverksamheten. För elevhälsan innebär det att följa upp och utvärdera hur dess insatser skapar förutsättningar för eleverna att uppfylla skolans kunskaps- och värdegrundsmål. Hälsoenkäter, enkäter samt elevernas kunskapsresultat är några av de källor som kan användas som underlag. Efter varje läsår följs elevhälsoarbetet i EHT/CEH upp av berörd personal.

1.9 En samlad elevhälsa

Utifrån skollagen (2010:800) infördes det krav på en samlad elevhälsa med tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Syftet med att samla insatserna är att öka samverkan mellan professionerna och att betona det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

1.9.1 Elevhälsans medicinska insats

Skolsköterska och skolläkare tillför medicinsk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet genom att

- utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande med barn och ungdomar
- att med eget medicinskt yrkesansvar bedriva omvårdnad utifrån ett helhetsperspektiv och som en viktig del i samhällets totala hälsoarbete
- skapa resurser för elever som har problem med ohälsa för att möta kraven i det dagliga livet
- vara ett språkrör för barn och ungdomars rätt till god hälsa
- vara delaktig i bedömningen av skolans fysiska och psykosociala miljö, dess krav och möjligheter
- ingå i elevhälsoteam på skolan
- bevaka vaccinationstäckning och fullfölja vaccinationer enligt barnvaccinationsprogrammet
- erbjuda konsultation till personal och vårdnadshavare.

Bildningsnämnden utser en verksamhetschef enligt kraven i hälso- och sjukvårdslagen. Verksamhetschefen har det samlade ledningsansvaret för elevhälsan. Om inte verksamhetschefen har medicinsk kompetens utser denna en ansvarig för elevhälsans medicinska del som är den person som såväl tillsynsmyndigheter som elever, föräldrar och vårdnadshavare samt skolpersonal ska kunna vända sig till med frågor som rör elevhälsans hälso- och sjukvård.

En skolsköterska inom den centrala elevhälsan i Svalövs kommun har det medicinska ledningsansvaret och är den person som arbetar på verksamhetschefens uppdrag och fullgör ledningsuppgifter som kvalitetssäkring av vaccinationsprogrammet, medicinteknik, dokumentation, läkemedelshantering, samverkan med landstinget, barnhälsovård m.m. En skolpsykolog har det psykologiska ledningsansvaret och är den som fullgör ledningsuppgifter inom elevhälsans psykologiska del som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen.

1.9.2 Elevhälsans psykosociala insats

Skolkurator bidrar med psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. I skolkuratorns arbetsuppgifter ingår bland annat att

- genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal
- bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- bidra med kunskaper om samhällets stödsystem
- delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling
- ta till vara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i elevhälsans övriga arbete.

1.9.3 Elevhälsans psykologiska insats

Psykologen tillför psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. I skolpsykologens arbetsuppgifter ingår bland annat att

- tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen i elevhälsans arbete.

- genomföra psykologiska utredningar och bedömningar och bidra med kunskap om enskilda barns/elevs förutsättningar för lärande och behov av stöd.
- erbjuda handledning och konsultation till skolans personal.
- erbjuda stödjande och/eller rådgivande samtal till elever och/eller vårdnadshavare.
- bidra med kunskap avseende psykisk ohälsa, samt skydds- och riskfaktorer.
- bidra med psykologisk kunskap vid organisatoriskt utvecklingsarbete.
- samverka med externa vårdgivare såsom BUP och barnhabilitering.

1.9.4 Elevhälsans specialpedagogiska insats

Det specialpedagogiska uppdraget vilar på kompetenserna undervisa, handleda, utreda, kompensera och utveckla. Specialpedagogens kompetens är ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. I specialpedagogens arbetsuppgifter ingår bland annat att

- arbeta förbyggande med att utveckla lärmiljön, föreslå lämpliga metoder/åtgärder
- genomföra pedagogiska kartläggningar
- erbjuda handledning och konsultation till pedagogisk personal
- utföra klassrumsobservationer,
- bidra till pedagogisk kompetensutveckling
- genomföra individuell språkinriktad träning med barn och elever
- erbjuda rådgivning till vårdnadshavare
- arbeta med generella pedagogiska/praktiska anpassningar i lärmiljön
- uppföljningar och utvärderingar av elevhälsoarbetet.

Förutom de ovan lagstadgade professionerna i elevhälsan tillhör också följande insatser CEH:

1.9.5 Elevhälsans logopediska insats

Logopeden bidrar med sin kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. I logopedens arbetsuppgifter ingår bland annat att

- vara delaktig i det hälsofrämjande arbetet
- initiera individanpassad språklig träning
- erbjuda handledning och konsultation till personal
- erbjuda stöd och rådgivning till barn/elever och vårdnadshavare
- bidra till kompetensutveckling hos personal inom förskola och skola
- genomför tal-, språk- och kommunikationsutredningar och i särskilda fall språkliga läs- och skrivutredningar
- vara delaktig i det mobila språkteamet gentemot förskolan

1.9.6 Mobila språkteamet

Det mobila språkteamet (MST) arbetar som resurstöd för barn med språklig sårbarhet i förskoleåldern. Teamet arbetar med specifik språkträning och språkstimulans med barnen på resp. förskola. Arbetet sker både individuellt och i den befintliga barngruppen. I arbetsuppgifterna ingår bland annat att

- erbjuda rådgivning och handledning till personal
- bidra till pedagogisk kompetensutveckling
- erbjuda rådgivning och stöd till föräldrar
- genomföra språkstimulans i grupp eller enskilt
- hjälpa barnet utveckla förmågan till lek och samspel med andra
- bygga upp en positiv självbild hos barnet
- uppmuntra och utveckla barnets vilja att kommunicera
- öka barnets tilltro till sin egen förmåga att använda tal och språk
- hjälpa barnet utveckla språkets olika delar, uttal, ljudsystem, grammatik, förståelse, ordförråd och språkanvändning.

2. Samverkan

Barn- och elevhälsoarbete förutsätter en hög grad av samverkan mellan barn/elev, vårdnadshavare, pedagogisk och övrig personal. I förekommande fall sker samarbete med externa aktörer som till exempel socialtjänsten, logopedmottagningen, barn- och ungdomspsykiatri, barn- och ungdomshabilitering, ungdomsmottagningen, närpolis och idéburna organisationer.

Samverkan tar inte bort ansvaret för att utföra de egna arbetsuppgifterna eller att fortfarande utifrån sitt kompetensområde hjälpa barnet/eleven. Vid samverkan är det angeläget att i det aktuella ärendet ta ställning till om det räcker med ett väl utvecklat informationsutbyte mellan

samverkansparterna eller om det krävs något mer. Om det krävs mer definieras problemet eller området för samverkan, sätta upp tydliga mål, uttala vem som gör vad och planera hur åtgärden eller det man bestämt ska följas upp.

2.1 Samverkan med barnhälsovården, familjecentralen Guldkornet

Vid övergång från förskola till förskoleklass överlämnas journaler från barnhälsovården till elevhälsans medicinska insats. I Svalöv är rutinen för övergången att ett medgivande för journalrekvirering skickas till BHV som skickar journalen elektroniskt till resp skola.

2.2 Samverkan med övriga hälso- och sjukvården

Samverkan med hälso- och sjukvården för att få till en fungerande skolgång för elever med olika former av funktionsnedsättningar eller behov av egenvård, exempelvis medicinhantering under skoldagen finns reglerat i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6). I Svalövs kommun finns blankett för egenvård på www.1177.se/hitta-vard/kontaktkort/Vardcentralen-Svalov/

Elevhälsan kan även behöva samverka med hälso- och sjukvården kring en elev som har en vårdnadshavare eller annan vuxen i familjen som är allvarligt sjuk eller har problematik kring bruk av alkohol eller andra droger. Utredningar eller stöd i de här fallen ska göras/sättas in utifrån barnets/elevens behov av stöd i syfte att nå målen för utbildningen. Läs mer om detta i Socialstyrelsens rapport *"Barn som anhöriga: stöd till barn i förskola och skola som har svårigheter hemma"*. Om eleven eller vårdnadshavaren kontaktar elevhälsans professioner för icke skolrelaterade problem ska de vid behov hänvisas eller remitteras vidare till lämplig vårdgivare.

2.3 Samverkan med socialtjänsten

Tillsammans med vårdnadshavare kan elevhälsan behöva samverka med socialtjänsten kring barn som behöver olika stödinsatser från samhället. Elevhälsan kan upplysa om möjligheten att få hjälp från socialtjänsten och själva initiera kontakten i de fall det finns samtycke från vårdnadshavare. Då eleven själv utifrån ålder och mognad bedöms själv kunna fatta sådant beslut kan det räcka med elevens eget samtycke. Socialtjänsten kan bland annat erbjuda ekonomiskt stöd, information, familjerådgivning och personligt stöd i samtal, tillgång till kontaktfamilj eller kontaktperson och även alternativa boendeformer såsom familjehem. Läs mer om samverkan gällande familjehemsplacerade barn och elever i Socialstyrelsens och Skolverkets gemensamma skrift *"Placerade barns skolgång och hälsa – ett gemensamt ansvar"*.

All personal i skolan har också en skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten vid misstanke om att ett barn far illa eller riskerar att fara illa. När förskolan/skolan anmäler oro för ett barn till socialtjänsten ska socialtjänsten, i normalfallet, inom 14 dagar besluta om det behövs en utredning av barnets situation eller inte. Om en utredning inleds ska den genomföras skyndsamt och vara klar inom fyra månader, om det inte finns särskilda skäl. Vårdnadshavarna informeras om förhandsbedömningen – dvs bedömningen om det ska inledas en utredning eller ej – per telefon eller via brev. Det kan också vara så att det kallas till ett anmälningsmöte där vårdnadshavare, barnet om lämpligt och socialtjänsten träffas. Därefter fattas beslut om att inleda utredning eller inte. En förhandsbedömning måste göras inom 14 dagar och socialtjänsten får bara ha kontakt med vårdnadshavaren och anmälaren. Om uppgifterna i anmälan handlar om att ett barn misstänks ha blivit utsatt för våld eller sexuella övergrepp samt om det finns misstanke om att ett barn kan ha bevittnat våld ska en utredning alltid inledas omgående. En utredning innebär att man tar reda på hur barnet har det hemma, i skolan och på fritiden. Socialtjänsten pratar då med barnet, vårdnadshavarna, förskolepersonal, lärare och andra personer i barnets omgivning. Socialtjänsten får endast informera den som har gjort anmälan, om denne omfattas av anmälningskyldigheten, om en utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Utöver detta kan sekretessen brytas endast om den enskilde godkänt detta.

Läs mer i Socialstyrelsens skrift *"Till dig som är skyldig att anmäla oro för barn – information till dig som är anmälningskyldig enligt 14 kap. 1§ socialtjänstlagen"*. Vid osäkerhet om en anmälan ska göras eller inte går det bra att ringa till socialtjänstens mottagningstelefon i Svalöv och bolla ärendet avidentifierat på 0418-47 50 63.

3. Barn- och elevteam

Arbetet i barn- och elevteamet ska leda till ett bättre samarbete mellan socialtjänstens olika enheter och utbildningssektorns verksamheter för att elever och familjer som är i behov av stöd ska få snabba och tillfredställande insatser. Det ska vara förebyggande och främjande för att förhindra att barn och elever ska hamna i långvarig skolfrånvaro men också åtgärdande insatser vid behov.

Barn- och elevteamet ska främst fokusera på problematisk skolfrånvaro, förebyggande arbete (t ex YAM), samordnad individuell plan (SIP), föräldrautbildningar samt arbete med barn inom NPF. Teamet leds av chefen för centrala elevhälsan och består i övrigt av en rad olika kompetenser från Sektor Utbildning, Individ och Familj samt Vård och Omsorg.

3.1 Satsning på att motverka psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan bland unga är ett växande problem. Svalövs kommun gör en långsiktig satsning för att motverka den psykiska ohälsan bland våra skolelever. Metoden vi kommer att använda oss av är Youth Aware of Mental health (YAM). Programmet har genomförts bland annat i Stockholms län i samarbete med Nationellt centrum för Suicidforskning och prevention (Karolinska Institutet).

YAM har utvärderats inom forskningsprojektet Saving and Empowering Young Lives in Europe (SEYLE), där 11 000 ungdomar runt om i EU deltog. Målet var att utvärdera olika skolbaserade insatser för bättre psykisk hälsa. Enligt rapporten *School-based suicide prevention programmes: the SEYLE cluster-randomised, controlled trial* bidrog YAM till en minskning av nya självmordsförsök och allvarliga självmordstankar med cirka 50 %. Samma rapport framhåller att antalet nya fall av depression reducerades med cirka 30 % hos de ungdomar som deltagit.

I Svalövs kommun kommer vi att under våren 2020 utbilda alla elever i YAM i åk. 8 och till hösten alla elever i åk. 6. Därefter kommer vi kontinuerligt att utbilda alla elever i åk. 6 och 8 i YAM. Det innebär att framöver kommer samtliga elever kommer att få ta del av utbildningen vid två tillfällen. Satsningen leds av det nybildade barn- och elevteamet, som alltså är ett samarbete mellan sektor utbildning och socialtjänsten (se ovan).

4. Sekretess

4.1 Sekretess inom skolan

Personal inom en och samma myndighet kan lämna sekretessbelagda uppgifter mellan sig om det behövs för att handlägga ett ärende eller bedriva verksamheten. Om det finns självständiga verksamhetsgrenar inom en myndighet gäller dock sekretess mellan de olika verksamheterna. Inom skolan är den medicinska insatsen en självständig verksamhetsgren. Det innebär att sekretess gäller mellan elevhälsans medicinska insats och elevhälsans övriga delar samt också till övrig personal inom skolan. (25 kap 1§ offentlighet och sekretesslagen)

4.2 Sekretess inom förskolan

Personal inom en och samma myndighet kan lämna sekretessbelagda uppgifter mellan sig om det behövs för att handlägga ett ärende eller bedriva verksamheten. Om det finns självständiga verksamhetsgrenar inom en myndighet gäller dock sekretess mellan de olika verksamheterna.

4.3 Elevhälsans dokumentation och sekretess

Elevhälsans arbete kräver att personalen har ett fungerande informationsutbyte med annan skolpersonal, liksom med externa samverkanspartners. Informationen ska utbytas inom ramen för reglerna om offentlighet och sekretess för offentliga verksamheter samt tystnadsplikt för enskilda verksamheter. Samtycke kan i de allra flesta fall erhållas och ska alltid eftersträvas.

Elevhälsans insatser är ofta inblandade i verksamheter och processer där det finns krav på dokumentation. I skolan gäller kravet enskilda elever, exempelvis när elevhälsan upprättar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Även bestämmelser om anmälningsplikt vid frånvaro innebär krav på dokumentation, liksom den utredning som ska genomföras inför ett beslut om mottagande av elev i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och specialsolan. Ytterligare bestämmelser som förutsätter dokumentation är skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

5. Närvaro/Frånvaro

Enligt skollagen omfattas barn och elever som är bosatta i Sverige av skolplikt från förskoleklass. Sektor utbildning i Svalövs kommun ser mycket allvarligt på att en elev uteblir utan giltiga skäl från undervisningen då eleven därigenom riskerar att inte nå skolans kunskapskrav. Därför har Sektor Utbildning tagit fram en gemensam handlingsplan för hur förskolorna och skolorna ska hantera frånvaro och främja närvaro. Basen för rutinerna är Skolverkets Allmänna råd för arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan.

Riktlinjerna och rutinerna syftar till:

- tidig upptäckt, utredning och hantering av enskilda elevers frånvaro
- frånvaroanalys på klass- och skolnivå och att belysa nyckelfaktorer i arbetet med att främja närvaro på kommunövergripande nivå följa och utvärdera elevers närvaro och frånvaro. Läs mer i Svalövs kommuns "*Handlingsplan för oroväckande frånvaro i Svalövs kommun*".

5. Länk- och litteraturtips för vidare läsning

Allmänna råd, Skolverket,

https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65b15d/155396571548_3/pdf3286.pdf

Bengtsson, Anna mfl. Elevhälsomötet – en främjande, förebyggande och lärande modell”, Stockholm (2017), Gothia utbildning

Elvén, Bo Hejlskov: Introduktion till Lågaffektivt bemötande. Lågaffektiva Förlaget, Lomma, 2020

Elvén, Bo Hejlskov & Sjölund, Anna: Hantera, utvärdera, förändra – med Lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik. Natur & Kultur, Stockholm, 2018

Elvén, Bo Hejlskov & Wiman, Tina: Barn som bråkar. Att hantera känsloladdade barn i vardagen. Natur & Kultur, Stockholm, 2015

Elvén, Bo Hejlskov & Edfeldt, David: Lågaffektivt bemötande i förskolan. Onlinekurs. Natur & Kultur, Stockholm, 2019

FN:s konvention om barnets rättigheter <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

Greene, Ross – samarbetsmodell <https://www.livesinthebalance.org/>

Greene, Ross W. (2002), (am. original 1998). *Explosiva barn: Ett nytt sätt att förstå och behandla barn som har svårt att tåla motgångar och förändringar*. Stockholm: Cura.

Greene, Ross W. (2008). *Vilse i skolan: Hur vi kan hjälpa barn med beteendeproblem att hitta rätt*. Stockholm: Cura.

Hejlskov, Bo – lågaffektivt bemötande <https://hejlskov.se/>
Litteratur och verktyg från SPSM-utbildningen
<https://www.spsm.se/stodmaterial-elevhalsa/>

Läroplaner, Lpfö 18, Lgr 11

Partanen, Petri <https://skolutvecklarna.se/2019/06/17/att-utvardera-elevhalsa/> Skollag,
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Salamanca-deklarationen, <https://www.unesco.se/?infomat=salamanca-deklarationen>

Vägledning för elevhälsan, 2016, Socialstyrelsen, Skolverket